

zaaknummer 2013 W1004(2)

18 juni 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven

tegen:

[naam],

geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Zusters van de Congregatie van het arme Kind Jezus (P.I.J.),
juridisch adviseur mr. J. Goumans, advocaat te Maastricht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 december 2013.

Op 5 maart 2014 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van [naam], gemachtigde te Breda.

Op 20 mei 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen. Zij werd vergezeld door haar partner de heer [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven.

Aangeklaagde is niet verschenen. Namens aangeklaagde is verschenen zuster [naam], lid van de Nederlandse vestiging van de Zusters van het arme Kind Jezus P.I.J. Zij werd bijgestaan door mr. J. Goumans, advocaat te Maastricht.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Klaagster stelt dat zij in 1971 gedurende negen maanden maandelijks door aangeklaagde seksueel is misbruikt.

Nadat klagster jarenlang was misbruikt op het instituut [internaat] te [plaats], werd zij overgeplaatst naar de dependance [naam]. Aangeklaagde beweerde dat klagster een verhouding had met een getrouwde man, die als orthopedagoog verbonden was aan het instituut. Klaagster kreeg van deze man, de heer [naam], huiswerkbegeleiding in de vakken

rekenen en Engels, omdat zij graag onderwijzeres wilde worden. Aangeklaagde schold klaagster uit voor hoer en slet en duwde en sloeg met beide handen tegen de borsten van klaagster, onder de toevoeging dat zij kleine tieten had. Ook duwde aangeklaagde klaagster tegen de muur van haar kantoortje en gaf haar een kniestoot ter hoogte van haar kruis door met haar been hard tussen de benen van klaagster te duwen. Klaagster meent dat hierbij, naast de door aangeklaagde gepleegde gewelddadigheden -klaagster werd bijvoorbeeld twee dagen lang zonder eten en drinken opgesloten in het naaikamertje-, sprake is van seksuele intimidatie. Na negen maanden de vernederingen te hebben doorstaan, is klaagster weggelopen van [dependance]. Zij is toen gedurende een jaar bij haar oudste zus [naam] ingetrokken. Deze heeft recent verklaard, dat zij al in 1974 op de hoogte was van onder meer de seksuele intimidatie door aangeklaagde.

In verband met deze procedure heeft klaagster contact gezocht met genoemde orthopedagoog de heer [naam]. Deze heeft schriftelijk bevestigd dat er het nodige is gebeurd op [dependance] en dat klaagster naar haar zus is gegaan. [Naam] heeft verklaard dat hij niet op de hoogte was van de seksuele intimidatie door aangeklaagde.

2.2 Toen klaagster op haar zeventiende was weggelopen van [dependance] heeft zij uitvoerig aan de directeur van de Kinderbescherming te [plaats], [naam], verteld, waarom zij was weggelopen. [naam] vond het beter dat klaagster niet meer terugkeerde naar [dependance]. Ter zitting heeft klaagster verteld dat zij volledig berooid bij haar zus aankwam. Zij kreeg van het internaat geen kleding en geen schoolboeken mee. De voogdes namens de Kinderbescherming heeft recent verklaard dat zij niet op de hoogte was van de seksuele intimidatie door aangeklaagde. Zij heeft daaraan toegevoegd dat zij slechts twee maal per jaar contact had met klaagster en dat klaagster, zeker in haar vroege jeugd, een timide meisje was. De voogdes heeft verklaard, dat zij er wel van op de hoogte was, dat klaagster erg bang was voor aangeklaagde.

Op achttienjarige leeftijd is klaagster volledig ingestort. In diverse therapieën kwam naar voren hoe klaagster in haar internaat tijd seksueel werd misbruikt. Er is duidelijk sprake van een post traumatisch stress syndroom. Klaagster heeft aangegeven dat haar sociale en seksuele leven blijvend zijn beschadigd.

Klaagster heeft geruime tijd gewerkt als onderwijzeres in het lager onderwijs, maar zij is door veelvuldig ziekteverzuim wegens psychische problemen uiteindelijk ontslagen. Het eerste huwelijk van klaagster is mislukt. Klaagster is in 2010 opnieuw gehuwd met haar huidige partner, die zij in 2006 heeft leren kennen.

Klaagster weet zich met behulp van medicatie staande te houden en regelmatig zoekt zij hulp bij de Crisisopvang van [GGZ]. Zoals ook ter zitting blijkt, maakt de onderhavige klachtenprocedure veel emotie bij haar los.

2.3 Ter ondersteuning van haar klacht heeft klaagster diverse verklaringen overgelegd: een verklaring van de ex-echtgenoot en de huidige echtgenoot van klaagster, een verklaring van haar zuster [naam], bij wie klaagster een jaar in huis heeft gewoond in 1974 en diverse medische verklaringen, waaronder een verslag van de crisis-begeleiding van 3 juni 2008 tot 26 januari 2010 van Pro Persona, ondertekend door [psychiater]. Uit dit verslag wordt de geestelijke gezondheidstoestand van klaagster duidelijk als gevolg van eerder seksueel misbruik op [internaat], gevolgd door seksuele intimidatie door aangeklaagde op [dependance].

2.4 Klaagster wil een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen haar is aangedaan. Zij wil dat er maatregelen worden genomen tegen aangeklaagde en tegen haar kerkelijk verantwoordelijken, die nu nog een positie bekleden binnen de Congregatie.

Klaagster hoopt dat zij, wanneer de klacht gegrond wordt verklaard, een periode kan afsluiten. Ten slotte verzoekt klaagster een financiële genoegdoening voor het leed dat haar door de kerk is aangedaan.

3. Het verweer

Door de Overste van de Congregatie is aan aangeklaagde de klacht voorgelegd. Zij heeft op 2 maart 2014 verklaard, dat deze beschuldigingen niet stroken met de waarheid. Zij is bereid onder ede te verklaren, dat zij zich nooit schuldig heeft gemaakt aan de in de klacht genoemde seksuele woorden en handelingen.

Aangeklaagde is volgens mr. Goumans niet ter zitting verschenen omdat haar geestelijke en lichamelijke toestand dit niet toelaten.

Het is juist dat aangeklaagde in de dependance van [internaat] verbleef gedurende de negen maanden dat klaagster onder haar hoede stond. Op [datum] heeft aangeklaagde [dependance] verlaten.

Er zijn geen andere klachtzaken tegen aangeklaagde bekend. De raadsman ziet geen grond de klacht gegrond te verklaren, nu ook het daartoe vereiste steunbewijs ontbreekt. Er is slechts sprake van verklaringen van klaagster zelf, dan wel van haar ex-echtgenoot en haar huidige echtgenoot. Deze beide verklaringen zijn ‘van horen zeggen’ en niet voldoende.

Ter zitting heeft mr. Goumans voornoemd gesteld dat de Congregatie ook niet weet wat er gebeurd is. Hij heeft daaraan toegevoegd dat de opvoedmethoden en de opvattingen over opvoeden ten opzichte van de jaren zeventig uit de vorige eeuw wel veranderd zijn.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten, zoals het knijpen door aangeklaagde in de borsten van klaagster, onder de toevoeging “jij met je kleine tietjes”, alsmede het duwen van een knie van aangeklaagde tussen de benen van klaagster, moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. Naar het oordeel van de Klachtencommissie zijn dit immers handelingen, die door een buitenstaander objectief bezien en redelijkerwijs kunnen worden geduid als ongewenste seksuele handelingen, die niet horen in een normale verhouding tussen een hoofd van het internaat en een leerling van zestien jaar oud.

4.3 Vervolgens dient de Klachtencommissie te beoordelen of het aannemelijk is dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden.

Er zijn ruim veertig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster schetst zich hebben afgespeeld. De verklaring van klaagster is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen.

Daarbij vindt klaagster, naar het oordeel van de Klachtencommissie, voor de door haar aangedragen feiten voldoende steunbewijs in de overgelegde verklaringen van de echtgenoot van klaagster, aan wie zij al vroeg in hun relatie heeft verteld over het misbruik op ander andere [dependance] door aangeklaagde en in de verklaring van de huidige echtgenoot van klaagster, aan wie zij al in 2007 heeft verteld over het misbruik. De Klachtencommissie hecht voorts waarde aan de verklaring van de oudste zus [naam], bij wie klaagster na haar weglopen van [dependance] een jaar onderdak heeft gehad. Zij heeft verklaard dat klaagster haar al in 1974 volledig van genoemde feiten op de hoogte heeft gesteld.

Daarbij vindt de Klachtencommissie voldoende steunbewijs in de stukken van Pro Persona, die als bijlage 8 bij het klaagschrift zijn gevoegd. Het door psychiater [psychiater] ondertekend verslag van de crisisbegeleiding van klaagster in de periode van 3 juni 2008 tot 26 januari 2010 door Pro Persona schetst, naar het oordeel van de Klachtencommissie een duidelijk beeld van hetgeen klaagster onder meer op [dependance] heeft doorgemaakt en wat de gevolgen voor haar daarvan zijn.

Ten slotte ziet de Klachtencommissie in het feit dat klaagster gedurende het lopende schooljaar is weggelopen van [dependance] eveneens een aanwijzing. Klaagsters angst voor seksuele intimidatie van de zijde van aangeklaagde werd te groot.

Op grond van vorenstaande acht de Klachtencommissie dan ook aannemelijk dat de gebeurtenissen zoals door klaagster omschreven hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde in een periode van negen maanden herhaaldelijk door aangeklaagde bij de borsten is gegrepen en dat aangeklaagde regelmatig hardhandig een knie tussen de benen van klaagster in haar kruis heeft geduwd. De Klachtencommissie zal dan ook adviseren de klacht gegrond te verklaren.

4.4 Het behoeft geen betoog dat aangeklaagde door de seksuele intimidatie misbruik heeft gemaakt van haar gezag. Klaagster was ten tijde van de intimidatie weliswaar al zestien jaar oud, maar volledig afhankelijk van aangeklaagde. Toen klaagster hoorde dat er een stagiaire op [dependance] bijkwam, vreesde zij nog meer gewelddadigheden en seksueel misbruik, waardoor voor haar geen andere keuze overbleef dan vluchten. De Klachtencommissie acht die, door toedoen van aangeklaagde, ontstane situatie hoogst kwalijk en is daarbij van oordeel dat evenmin een rechtvaardiging van het gedrag van aangeklaagde gezocht kan worden in een andere opvoedmethode van de jaren zeventig.

4.5 De Klachtencommissie gaat ervan uit dat, wanneer de klacht gegrond wordt verklaard, aangeklaagde oprecht spijt zal betuigen en het leed zal erkennen dat klaagster is aangedaan.

4.6 Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager, kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Zusters van het arme Kind Jezus de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 18 juni 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.